

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-902/21-M

Název	Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk
Sídlo	Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou
E-mail	zsruda@zsruda.cz
IČ	00 852 015
Identifikátor	600 148 386
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Helena Pavelková
Zřizovatel	obec Ruda nad Moravou
Místo inspekční činnosti	Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou
Termín inspekční činnosti	12. až 14. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk (dále také „škola“, „subjekt“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. Vzdělávání je realizováno podle příslušných školních vzdělávacích programů.

K termínu inspekční činnosti škola zajišťovala vzdělávání 325 žákům v 16 třídách základní školy, zájmové vzdělávání organizovala pro 72 žáků ve třech odděleních školní družiny a pro 126 žáků ve školním klubu. Škola evidovala 51 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až třetího stupně. Stravování žáků škola zajišťuje ve vlastní školní jídelně.

Informace o škole jsou publikovány prostřednictvím výroční zprávy o činnosti školy, průběžně aktualizovaných webových stránek (www.zsruda.cz) nebo různých informačních materiálů a tiskovin.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry rozvoje školy vychází ze znalosti prostředí a záměrů zřizovatele, stanovené dílčí cíle se daří ředitelce školy postupně plnit. Prostorové podmínky a materiálně-technické vybavení subjektu umožňují realizaci školních vzdělávacích programů v základním i zájmovém vzdělávání. Ve spolupráci se zřizovatelem a zapojením školy do projektových aktivit se prostředí a vybavení subjektu průběžně inovuje a modernizuje. Přínosná je spolupráce s místní mateřskou školou a okolními základními školami.

Nastavená organizační struktura je vzhledem k potřebám a velikosti subjektu funkční a je založena na spolupráci vedení školy, metodických orgánů a členů školního poradenského pracoviště. Ve sledovaném období se škola na základě získaných zkušeností z distanční výuky a s ní spojenou identifikací výsledků vzdělávání žáků věnovala na jednáních pedagogické rady úpravě vzdělávacích obsahů, kterou následně metodické orgány promítly do tematických plánů jednotlivých vyučovacích předmětů na aktuální školní rok. Zkušenosti s digitální podporou vzdělávání distančním způsobem škola přenesla i do prezenční výuky. Osvědčenou platformu pro on-line vzdělávání nadále využívá jako úložiště výukových materiálů určených k podpoře učení pro žáky přímo ve vyučovacích hodinách či v době jejich nepřítomnosti.

K naplňování vzdělávacích cílů má subjekt příznivé personální podmínky, začínajícím pedagogům je věnována potřebná pozornost a péče přispívající k jejich bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu i pracovního kolektivu. Vedení školy cíleně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, jeho plánování vychází z potřeb a finančních možností subjektu a zohledňuje individuální zájmy pedagogů. Výměna zkušeností mezi pedagogy probíhá zejména v rámci metodických orgánů, částečně i formou vzájemných hospitací.

Ředitelka školy má nastavené mechanismy k monitoringu a kontrole všech důležitých oblastí školy, v praxi však nejsou zcela funkční. Škole se dosud nepodařilo plně eliminovat některé dílčí nedostatky zejména v realizaci pestrých organizačních forem a výukových metod při vzdělávání žáků na druhém stupni základní školy. Hospitační činnost vedení školy také není dostatečně zaměřena na uplatňování podpůrných opatření žáků přímo ve výuce a efektivitu spolupráce učitele s asistentem pedagoga.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům žáků probíhá převážně s využitím tradičních prostředků v kombinaci s webovými stránkami školy. Školní informační systém,

kteřý aktuálně slouží převážně k administraci, není ke komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci žáků aktuálně používán.

Škola podporuje zdravý vývoj žáků zejména začleněním problematiky výchovy ke zdraví prostřednictvím výuky a organizováním sportovních akcí zaměřených na zdravý životní styl. K psychické pohodě a současně i podpoře pohybových dovedností žáků přispívá také nabídka aktivního trávení doby před vyučováním nebo v průběhu přestávek společně s nově otevřeným multifunkčním sportovním areálem, který žáci využívají nejen v průběhu výuky, ale i k vlastním volnočasovým aktivitám.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hodnocených vyučovacích hodinách v základní škole převládala příznivá pracovní atmosféra, komunikace mezi vyučujícími a žáky probíhala korektně. V části hospitovaných vyučovacích hodin byly účelně používány názorné pomůcky a didaktická technika. Efektivitu vzdělávání často zvyšovalo propojování teoretických poznatků s reálnými situacemi v životě a uplatňování mezipředmětových vztahů. Výuka v některých sledovaných vyučovacích hodinách směřovala k rozvoji dovednosti analytického zhodnocení textu. Zpětná vazba poskytovaná žákům k výsledkům vzdělávání vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů, ne vždy bylo zaznamenáno formativní hodnocení žáků vedoucí k posílení jejich motivace k učení, prostor k vzájemnému hodnocení žáků byl vyučujícími vytvářen sporadicky. V části hospitovaných vyučovacích hodin pedagogové vhodně přizpůsobovali obtížnost zadávaných úkolů s ohledem na individuální vzdělávací možnosti žáků, případně upravovali časovou dotaci pro jejich vypracování. Učitelé při vzdělávání identifikují žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, avšak uplatňování doporučených postupů a účinnost podpory je závislá na míře pedagogické zkušenosti jednotlivých vyučujících. Takto nastavený systém není jednotný a vyžaduje systémové řešení.

Hospitované vyučovací hodiny na prvním stupni základní školy se vyznačovaly účinnou volbou forem a metod práce s pozitivním dopadem na aktivizaci žáků. Jednotlivé činnosti na sebe vhodně navazovaly a směřovaly k naplňování stanovených vzdělávacích cílů. Frontální výuka byla účelně propojena s prací žáků ve dvojici nebo skupině, která jim umožňovala spolupráci i předávání zkušeností. Vzdělávací obsah byl žákům prezentován srozumitelně a věcně správně s dostatečným prostorem pro jeho procvičení a upevnění. Zařazované aktivity podporovaly tvořivost, představivost, samostatnost i rozvoj logického myšlení žáků. Na kvalitu vzdělávání mělo pozitivní vliv i začleňování prvků činnostního učení. Žáci pracovali s chutí, motivováni do všech aktivit. V průběhu i závěru vyučovacích hodin dostávali dostatečný prostor ke sdílení, shrnutí a zhodnocení své práce i prostor k sebereflexi. Asistenti pedagoga příležitostně poskytovali funkční podporu nejen učitel, ale i dalším žákům třídy a napomáhali tak plynulosti vzdělávacího procesu.

Rozdílnou kvalitativní úroveň měly hospitované vyučovací hodiny na druhém stupni základní školy. Nedostatečně efektivní práce s výukovým cílem na začátku vyučovacích hodin často neumožňovala vyučujícím odpovídající kontrolu jeho naplnění. Žáci byli při úvodních činnostech zaměřených na opakování učiva, utřídění a upevnění již získaných poznatků zpravidla aktivní, prokazovali požadované znalosti a dovednosti. Užité metody a formy vzdělávání však jen v malé míře přispívaly k aktivizaci všech žáků v průběhu celé vyučovacích hodin. Převažoval výklad doplněný řízeným rozhovorem, kterým se vyučující snažili vést žáky k vyvozování faktů a mezipředmětových souvislostí. Frontální forma práce bez zařazování kooperativních aktivit však nevedly k systematickému rozvoji jejich sociálních kompetencí. Žáci rovněž nebyli dostatečně podněcováni k aktivní sebereflexi

vzhledem k vlastním dovednostem, schopnostem a postojům prostřednictvím sebehodnocení. Asistenti pedagoga se v průběhu výuky věnovali zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, u nichž cíleně korigovali a usměrňovali jejich činnosti. Ostatním žákům se zvládnutím pro ně náročných dovedností pomáhali málokdy a také ojediněle vhodně střídali role s vyučujícími.

Činnost školní družiny a školního klubu je nedílnou součástí vzdělávací strategie školy. V průběhu hodnocených činností ve školní družině nabízely vychovatelky účastníkům rozmanité aktivity, jejich iniciativu posilovaly pochvalou a povzbuzením, dbaly na vzájemný respekt, spolupráci a ohleduplnost. Zájmové vzdělávání ve školním klubu navazuje na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a systémově jej dále rozvíjí s využitím všestranně orientovaných aktivit. Jejich nabídka svým rozsahem a pestrostí vytváří dobrý předpoklad pro kvalitní využívání volného času účastníků a preventivně působí v oblasti rizikového chování. Hodnocené zájmové činnosti plně umožňovaly účastníkům realizaci dle svých individuálních potřeb, napomáhaly jejich osobnostnímu rozvoji a přispívaly k upevňování sociálních vztahů. Všichni účastníci mají vytvořeny rovné podmínky pro zapojení se do nabízených činností a možnost výběru dle svých zálib.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků v průběhu vzdělávání se opírá o nastavená pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která škola na základě zkušeností s hodnocením během distanční výuky doplnila o důraz na průběžné formativní hodnocení žáků a stanovila orientační počet hodnocení klasifikačním stupněm v jednotlivých vyučovacích předmětech pro čtvrtletní hodnocení.

Ke sledování a analýze průběžných i celkových výsledků vzdělávání žáků má škola nastavený funkční systém. Vyhodnocování probíhá na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů, pedagogické rady i na schůzkách metodických orgánů, které určují konkrétní způsoby získávání podkladů pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Činnost metodických orgánů postupně vede k detailnějšímu rozboru výsledků vzdělávání žáků a sledování přijatých opatření ke zlepšení jejich prospěchu. Kladně lze hodnotit systematické sjednocování kritérií pro hodnocení a porovnávání výsledků tříd v jednotlivých ročnících. Pokrok žáků ve vzdělávání v delším časovém horizontu škola posuzuje pomocí čtvrtletních písemných prací z vybraných předmětů.

Vedení školy získává informace o úrovni poskytovaného vzdělávání z dostupného externího testování, interní evaluace a z výsledků žáků v jednotných přijímacích zkouškách na střední školy. Systematická práce školy s výsledky vzdělávání v anglickém jazyce na základě zjištění z interní i externí evaluace společně s aktivní spoluprací s okolními základními školami přispěly ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků. Cílená podpora žáků v účasti na projektových a dalších akcích školy pomáhá formovat a rozvíjet jejich osobnostní růst, nadání i studijní předpoklady. Podpora polytechnického vzdělávání slouží žákům při výběru střední školy s ohledem na očekávanou využitelnost vybraného oboru na trhu práce. Organizováním přípravy k přijímacím zkouškám škola vytváří příznivé podmínky pro budoucí žáky středních škol, ve spolupráci s mateřskou školou napomáhá dětem k úspěšnému přechodu z předškolního do základního vzdělávání.

K motivaci žáků ke vzdělávání škola využívá pochvaly třídního učitele, které převyšují počet uložených kázeňských opatření. Za zodpovědný přístup ke vzdělávání během distanční výuky a k posílení vnitřní motivace byli žáci prvního ročníku v závěru loňského školního roku nadstandardně oceněni pochvalou ředitelky školy.

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání a chování informováni především prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, na třídních schůzkách a na individuálních konzultacích.

Poradenské a konzultační služby zajišťuje žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům školní poradenské pracoviště tvořené výchovnou poradkyní, školním metodikem prevence, školním psychologem a školní speciální pedagožkou. Všichni členové se v úzké spolupráci zaměřují zejména na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, prevenci školní neúspěšnosti, kariérové poradenství a prevenci rizikových jevů. Opatřením k prevenci školní neúspěšnosti je nabídka doučování a možnost účasti žáků v různých typech seminářů. V letošním školním roce škola na základě identifikace žáků, kteří nedosahují zamýšlených výsledků vzdělávání, nastavila podporu s využitím prostředků Národního plánu doučování.

Odpovídající pozornost věnuje škola primární prevenci rizikového chování. Projevy rizikového chování žáků se snaží eliminovat a v případě jejich výskytu důsledně řešit. Přínosná je v tomto ohledu personální podpora školního psychologa, který se mimo jiné podílí na realizaci třídnických hodin a organizačně i lektorsky zabezpečuje adaptační pobyty nově vzniklých kolektivů žáků 6. tříd. Po celou dobu distanční výuky také žákům, jejich zákonným zástupcům, ale i pedagogům poskytoval osobní či telefonické konzultace. Možnost vyjádřit se k dění ve škole mají žáci přímo při osobním kontaktu s vyučujícími nebo prostřednictvím schránky důvěry. Žákovská samospráva, která by umožňovala žákům se ve větší míře podílet na školním životě, není zřízena.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2018/2019 došlo ke změně na pozici ředitele školy.
- Od poslední inspekční činnosti se zlepšily materiálně-technické podmínky pro vzdělávání žáků v základní škole (modernizace učeben a konektivity, bezbariérový přístup) a došlo k rozdělení pozice výchovného poradce a školního metodika prevence, které v současnosti vykonávají dva pedagogičtí pracovníci školy.
- Přetrvávají nedostatky v oblasti uplatňování sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků ve výuce na druhém stupni základní školy.

Silné stránky

- Systematická práce s výsledky vzdělávání žáků v anglickém jazyce a aktivní spolupráce s okolními základními školami se pozitivně promítají do kvality vzdělávání žáků.
- Nabídka pravidelných činností školního klubu odráží zájmy a potřeby účastníků, napomáhá jejich osobnostnímu růstu, rozvoji nadání a smysluplnému naplňování volného času.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Kontrolní činnost ředitelky školy není dostatečně zaměřena na uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a efektivitu spolupráce asistenta pedagoga s vyučujícím přímo ve výuce.
- Ve vyučovacích hodinách na druhém stupni základní školy byly v omezené míře uplatňovány rozmanité organizační formy a metody výuky, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo využíváno pouze ojediněle.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Hospitační činnost vedení školy, případně i výchovné poradkyně, zaměřit na cílenou kontrolu uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve výuce. Zjištěné poznatky vyhodnocovat a využívat při dalším metodickém vedení pedagogických pracovníků.
- Zefektivnit spolupráci učitelů a asistentů pedagoga na druhém stupni školy tak, aby v průběhu výuky asistenti pedagoga poskytovali podporu vyučujícímu v širším spektru jeho činností.
- Do výuky na druhém stupni základní školy častěji začleňovat aktivizující metody výuky, k podpoře kooperativních kompetencí žáků účelně zařazovat práci ve dvojicích nebo skupinách. Prostřednictvím formativního hodnocení poskytovat četnější zpětnou vazbu žákům o jejich individuálním pokroku vzhledem k dosavadnímu průběhu učení. Vytvářet žákům prostor pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
- K rozšíření a obohacení spektra organizačních forem a výukových metod umožnit pedagogům druhého stupně inspirativní náhledy do vyučovacích hodin na prvním stupni základní školy.
- Nabídnout žákům příležitost podílet se na chodu školy prostřednictvím funkční žákovské samosprávy a přispívat tak k rozvoji jejich občanských kompetencí.
- Využít ve větší míře možnosti školního informačního systému a zefektivnit tak fungování celého subjektu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Základní škole Ruda nad Moravou, okres Šumperk, ze dne 12. 10. 2021
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem Tvořivá škola ZŠ Ruda nad Moravou, s platností od 1. 9. 2019
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem Tvořivá škola ZŠ Ruda nad Moravou, s platností od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávací program školní družiny s motivačním názvem Vláček her a zábavy, s účinností od 29. 8. 2019
5. Dodatek č. 2 ke Školnímu vzdělávacímu programu školní družiny, s účinností od 1. 9. 2021
6. Školní vzdělávací program školního klubu, s účinností od 13. 9. 2019

7. Dodatek č. 2 ke Školnímu vzdělávacímu programu školního klubu, s účinností od 13. 9. 2021
8. Školní řád základní školy čj. ZŠ/001138/2019, s účinností od 1. 9. 2019
9. Dodatek č. 2 ke Školnímu řádu, s účinností od 1. 10. 2020
10. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s účinností od 1. 9. 2019
11. Dodatek č. 1 k Pravidlům pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s účinností od 1. 9. 2021
12. Vnitřní řád školní družiny čj. ZŠ/000568/2018, s účinností od 3. 9. 2018
13. Dodatek č. 2 k Vnitřnímu řádu školní družiny, s účinností od 1. 9. 2021
14. Vnitřní řád školního klubu čj. ZŠ/001238/2019, s účinností od 15. 11. 2019
15. Vnitřní řád školní jídelny čj. ZŠRM/479/2020, s účinností od 1. 5. 2020
16. Výroční zpráva o činnosti školy, jejíž součástí je koncepce rozvoje školy do roku 2022, školní roky 2018/2019, 2019/2020 a 2020/2022
17. Rozvrhy hodin základní školy, školní rok 2021/2022
18. Třídní knihy všech tříd základní školy, školní rok 2021/2022, vedené k termínu inspekční činnosti
19. Žákovské knížky, školní rok 2021/2022, vedené k termínu inspekční činnosti (namátkový výběr)
20. Přehled prospěchu tříd, školní rok 2020/2021
21. Přehledy výchovně vzdělávací práce (školní družina), školní rok 2021/2022, vedené k termínu inspekční činnosti
22. Záznamy o práci v zájmových útvarech (školní klub), školní rok 2021/2022, vedené k termínu inspekční činnosti
23. Složka: Hospitační činnost 2020/2021 a 2021/2022
24. Záznamy z pedagogické rady, včetně zpráv třídních učitelů, školní rok 2020/2021
25. Porady pedagogických pracovníků, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
26. Zápisy z jednání metodických sdružení prvního a druhého stupně, školní rok 2020/2021
27. Výstupy z národního testování 9. tříd, listopad 2019 a listopad 2020
28. Vybrané čtvrtletní písemné práce z AJ, M, ČJ, školní rok 2020/2021
29. Složka: DVPP 2020/2021, 2021/2022 a dlouhodobý plán DVPP ZŘRM/735/2021, ze dne 27. 8. 2021
30. Seznam žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedený k termínu inspekční činnosti
31. Souhrnná dokumentace poradenských služeb ve škole, školní rok 2021/2022
32. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, finančním podmínkám školy a k oblasti školního stravování
33. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k termínu inspekční činnosti
34. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-469/14-M, ze dne 6. 6. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Kašparová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Monika Gloserová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Háňková, školní inspektorka

Ing. Petra Kalabisová, kontrolní pracovnice

Mgr. Kateřina Kašparová v. r.

Mgr. Monika Gloserová v. r.

Mgr. Lenka Háňková v. r.

Ing. Petra Kalabisová v. r.

V Olomouci 26. 10. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Helena Pavelková,
ředitelka školy

Mgr. Helena Pavelková v. r.

V Rudě nad Moravou 1. 11. 2021